

M

Mits adequaat ingericht en begeleid...

Symen van der Zee¹

Een recente studie van Skene en collega's² maakte de tongen los in onderwijsland. Hoofdvraag: hoe effectief is begeleid spelend leren? De onderzoekers hebben al het onderzoek waarin begeleid spelend leren is vergeleken met directe instructie en vrij spelen, bestudeerd en vergeleken. Conclusie: begeleid spelend leren is voor veel doelen even effectief als directe instructie en voor een aantal zelfs effectiever. Bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van 'early mathematics skills'.³ Daarbij blijkt begeleid spelend leren doeltreffender dan vrij spelen. De algemene conclusie van de studie is dan ook dat spelend leren effectief is, 'mits adequaat ingericht en begeleid' - een vaak gehoorde toevoeging in onderwijskundig onderzoek. Onderzoekend leren is effectief, mits op een juiste wijze ingericht en begeleid (Lazonder & Harmsen, 2016).

Samenwerkend leren werkt, mits adequaat voorbereid en begeleid (Van der Zee, 2015). Tutoring is doeltreffend, mits goed ingericht en begeleid (Nickow, Oreopoulos, & Quan, 2020). De vraag is natuurlijk wat deze goede voorbereiding en begeleiding dan precies inhouden. Pas wanneer onderzoek hierin inzicht biedt, wordt het praktisch relevant en bruikbaar. Alleen weten dat een werkwijze gemiddeld werkt, helpt onderwijs niet veel verder. En dat geldt natuurlijk ook voor onderzoek naar de montessorimethode. Om een beter begrip te krijgen van de effectiviteit van montessorionderwijs, om daarmee het onderwijs verder te helpen, is het belangrijk om preciezer te leren kijken.⁴

Nieuwe lector Vernieuwend Onderwijs

Hierin ligt een uitdaging voor de komende jaren voor het lectoraat Vernieuwend Onderwijs. Achterhalen welke elementen werken, hoe ze werken, voor wie ze werken, onder welke omstandigheden en voor welke doeleinden. En in het verlengde hiervan nagaan welke nieuwe elementen het onderwijs kunnen versterken. Als nieuwe lector Vernieuwend Onderwijs bij Saxion Hogescholen⁵ wil ik mij de komende jaren hierop toelagen, samen met de onderzoeksgroep en montessorischolen natuurlijk. In het onderzoek zullen we steeds drie aspecten meenemen en onderling wegen: de oorspronkelijke ideeën van Maria Montessori, de huidige onderwijspraktijk (en historische ontwikkeling ervan), en resultaten vanuit de onderwijswetenschappen. Ik heb er enorm veel zin in.

Laten we de komende jaren gezamenlijk doelbewust en stapje voor stapje werken aan het best mogelijke montessorionderwijs voor ieder kind.

- 1 Symen van der Zee is de nieuwe lector Vernieuwend Onderwijs bij Saxion Hogescholen. De afgelopen jaren heeft hij onderzoek verricht naar het vormgeven van onderzoekend, ontwerpend onderwijs en effectieve leerkrachtprofessionalisering. Daarvoor was hij onderzoeker bij lectoraat Vernieuwingsonderwijs, waar hij promoveerde op onderzoek naar de effectiviteit van daltononderwijs. Hij verzamelt als onderwijswetenschapper kennis en maakt die praktijkgeraad, om zo te helpen ze te integreren in het onderwijs. s.vanderzee@saxion.nl.
- 2 Kayleigh Skene, Christine M. O'Farrelly, Elizabeth M. Byrne, Natalie Kirby, Eloise C. Stevens, Paul G. Ramchandani. Can guidance during play enhance children's learning and development in educational contexts? A systematic review and meta analysis. *Child Development*, 2022; DOI: 10.1111/cdev.13730
- 3 'Early mathematics skills' zijn vaardigheden zoals getalbegrip, tellen, meten, schatten, sorteren, vergelijken. Er is niet een één op één vertaling, maar ontlukende gecijferdheid of basisvaardigheden rekenen komen in de buurt.
- 4 Marshall, C. (2017). *Montessori education: A review of the evidence base*. NPJ Science of Learning, 2. <https://doi.org/10.1038/s41539-017-0012-7>
- 5 Van der Zee, S. (2015). *De effectiviteit van daltononderwijs*. Saxion Progressive Education University Press: Deventer.

LEER ZE REKENEN

PRAKTISCHE INZICHTEN UIT ONDERZOEK VOOR LERAREN BASISONDERWIJS

HEA BÖL, MARIJA HICKENDORFF, RONALD REIJZER & SYMEN VAN DER ZEE

